

Modelaanvraagformulier Vangnetuitkering Participatiewet over 2017

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Gemeenten die een tekort hebben kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn niet ieder jaar hetzelfde, kijk daarom op de website: www.toetsingscommissievp.nl. Op deze website kunt u ook meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline voor het indienen van een complete aanvraag voor 15 augustus 2018.

Een verzoek Vangnetuitkering Participatiewet over 2017 kan uitsluitend via dit door de minister vastgestelde aanvraagformulier worden ingediend. Onderaan dit formulier staat meer achtergrondinformatie bij dit formulier, o.a. over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa.

Dit formulier bestaat uit twee gedeelten:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

Bij gedeelte 1 (verklaring college) kiest u tussen 1a of 1b:

- 1a: uw gemeente is zowel over 2015 als over 2016 geen vangnetuitkering verleend.
- 1b: uw gemeente is over 2015 en/of over 2016 wel een vangnetuitkering verleend.

Zowel 1a als 1b bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D. Het gaat om de verklaring van het college (onderdeel D) en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag volgt een tekstveld om het antwoord in te voegen. U kunt hierin tekst en eventueel tabellen of grafieken invoegen. Hierin kan ook worden aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag.

Het formulier gaat door op de volgende bladzijde.

1a. Verklaring college bij eerste verzoek

Indien uw gemeente zowel over 2015 als over 2016 geen vangnetuitkering is verleend, vult u 1a in en laat u 1b leeg. 1a bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvrage' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat een tekort zal ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.

Tekstveld voor antwoord gemeente

1. Omvang van het tekort op het BUIG-budget

In 2017 is het definitief BUIG-budget 2017 door het Rijk bekend gemaakt. Dit budget is op basis van het nieuwe verdeelmodel berekend en heeft een hoogte van € 3.022.644,-. Op basis van het bestand en de bestandsontwikkeling in 2017 (de instroom o.a. vanwege de naweeën van de economische situatie en gezinsherenigingen van statushouders) is er een substantieel tekort op het BUIG-budget. Op basis van het Exploitatieoverzicht van SZMH komen de lasten BUIG-budget in 2017 uit op een bedrag van € 3.335.135,-. Op basis van de Eindrapportage Loonkostensubsidie 2017 van Podium24 is er een bedrag ad € 47.611,- uitgegeven aan loonkostensubsidies. De totale lasten (realisatie) belopen daardoor € 3.382.746,-. Daar tegenover staat een bedrag aan baten van € 115.093,-.

Dit betekent dat Meerssen in 2017 een tekort heeft op het Buig-budget van € 245.009,-. Opvallend is dat het budget in 2017 slechts met een gering bedrag naar boven is bijgesteld ten opzichte van het budget in 2016 (dit was € 2.914.758,-), terwijl het aantal uitkeringsgerechtigden in 2016 flink gestegen is (mede door de verhoogde taakstelling huisvesting statushouders).

In onderstaande tabel is op basis van de feitelijke lasten BUIG-budget over 2017 een berekening gemaakt van de omvang van het tekort.

Tekort BUIG-budget 2017	
Definitief BUIG-budget 2017	€ 3.022.644
Ontvangsten 2017	+ € 115.093
Inkomsten 2017	€ 3.137.737
Lasten 2017 (incl. loonkostensubsidies ad € 47.611)	€ 3.382.746
Tekort <i>(% van BUIG-budget)</i>	- € 245.009 <i>(8,1%)</i>
Eigen risico 5%	€ 151.132
Aanvullend eigen risico (50% van verschil tussen tekort en eigen risico)*	€ 46.939
Mogelijke compensatie Vangnetregeling	€ 46.938

*bij tekort lager dan 12,5% van het BUIG- budget

Uit onderstaand overzicht blijkt dat er van 2012 tot en met 2015 eigenlijk een structureel overschot is. In 2016 is de realisatie sterk gestegen.

I-deel	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beschikbaar *	€ 2.936.705	€ 3.098.887	€ 3.127.591	€ 2.978.783	€ 3.029.029	€ 3.137.737
Realisatie	€ 2.751.677	€ 2.868.758	€ 2.964.770	€ 2.960.263	€ 3.147.156	€ 3.382.746
Overschot/ Tekort	€ 185.028	€ 230.129	€ 162.821	€ 18.520	€ 118.127	€ 245.009

* 2012-2017 beschikbaar budget inclusief baten

2. Globale analyse van de mogelijke oorzaken van het tekort op het BUIG-budget

Specifieke oorzaken die nadelig zijn voor de gemeente Meerssen

Er is een aantal oorzaken te benoemen waar gemeente Meerssen geen invloed op kan uitoefenen en die toch mede bepalend zijn voor de hoogte van de bijstandsuitgaven, te weten:

1. Verdeelsystematiek

Gemeenten ontvangen een gebundelde uitkering (BUIG) om daarmee de uitkeringen in het kader van de Participatiewet te financieren. Het uitgangspunt hiervan is dat de beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheid bij gemeenten ligt. De Participatiewet kent een budgetteringsystematiek. Dit is een financieringssysteem die zo is ingericht dat het gemeenten moet prikkelen om zoveel mogelijk mensen uit de uitkering en aan het werk te helpen en te houden.

Voor de gemeente Meerssen geldt dat het BUIG-budget volledig historisch verdeeld wordt. De uitkering voor het jaar T is volledig gebaseerd op het historisch aandeel in de bijstandsuitgaven van jaar T-2.

Voor de jaren 2016 en 2017 betekent dit voor de gemeente Meerssen een lager budget. Immers, in de T-2 systematiek worden de budgetten voor 2016 en 2017 gebaseerd op de jaren 2014 en 2015. In deze jaren was de omvang van het bijstandsbestand en de uitgaven I-deel stabiel. In 2016 daarentegen zag gemeente Meerssen zich derhalve geconfronteerd met een lager budget bij een stijging van de omvang van het uitkeringsbestand. De stijging uit 2016 werkte nog door in 2017.

2. Ontwikkeling uitkeringsbestand

In de gemeente Meerssen was in 2017 sprake van een stijging van het aantal uitkeringen, nl. een toename van 5,96% (van 235 naar 249). Verder zien wij dat het bestand vanaf 2012 tot 2016 vrijwel stabiel is gebleven.

Aantallen per 31-12	2012	2013	2014	2015	2016	2017
WWB/Pw	175	193	207	207	215	230
loaw	16	13	11	16	18	18
loaz	0	1	1	0	1	0
Bbz	4	1	1	2	1	1
Totaal	195	208	220	217	235	249

3. Aandeel 45+ ers

De gemeente Meerssen kent in het uitkeringsbestand een beduidend groot aantal 45+ers. Het totaal aantal uitkeringsgerechtigden in Nederland bedroeg per 1 augustus 2017 439.100. Hiervan was 45% 45 jaar of ouder. Het totaal aantal uitkeringsgerechtigden in de gemeente Meerssen bedroeg op 1 augustus 2017 300. Hiervan waren 172 personen, oftewel 57,34%, 45 jaar of ouder. Hieruit blijkt dat het aandeel 45+ in het uitkeringsbestand beduidend hoger is dan het landelijke gemiddelde. Van deze 172 personen zijn zelfs 98 personen, oftewel 32,67%, ouder dan 55 jaar. 112 van de 172 45+ers hebben een arbeidsvermogen tussen 1% en 80%.

Landelijk is gebleken dat leeftijd en arbeidsongeschiktheid uitstroom belemmerend werken, wat dus ook in gemeente Meerssen het geval is. Dit neemt niet weg dat ook deze groep uitkeringsgerechtigden actief wordt begeleid naar mogelijke herintreding op de arbeidsmarkt, c.q. participatie aan de samenleving.

4. Nieuwe doelgroepen (Wajong, WSW en AOW)

Met ingang van 2015 kunnen jonggehandicapten die nog wel arbeidscapaciteit hebben geen aanspraak meer maken op een uitkering ingevolge de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) meer. Deze jongeren melden zich nu bij de gemeente voor het aanvragen van een gemeentelijke uitkering. Weliswaar kunnen deze mensen aan het werk, maar daar is vaak een voorziening voor nodig (bijvoorbeeld loonkostensubsidie of intensieve begeleiding). Deze nieuwe doelgroep is in hoge mate afhankelijk van de voorzieningen die de Participatiewet biedt om aan het werk te gaan en is daarmee een 'zwaardere' groep om te bemiddelen. Deze aangescherpte eisen hebben invloed op de toename van het aantal uitkeringen.

Daarnaast is er vanaf 2015 geen instroom meer in de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw). Ook mensen met een gemeentelijke uitkering konden als zij tot de doelgroep hoorden en er plaats was in dienst komen bij het Wsw-bedrijf. Dit is nu niet meer mogelijk. Deze mensen behouden dus hun recht op een gemeentelijke uitkering.

Tenslotte is een oorzaak van de landelijke stijging de verhoging van de AOW – gerechtigde leeftijd. In 2016 is de leeftijdsgrens met drie maanden verhoogd tot 65 jaar en zes maanden. Daardoor wordt de uitstroom uit de bijstand naar de AOW voor een groot aantal 65 plussers uitgesteld.

5. Verhoogde taakstelling huisvesting statushouders

Het aantal personen dat gemeente Meerssen conform de taakstelling huisvesting statushouders moet huisvesten neemt fors toe. Over de periode 2014 tot en met 2017 heeft gemeente Meerssen 154 personen ondergebracht. In de Participatiewet is dit een groep waarbij de weg naar werk meestal lang duurt vanwege taalachterstand en fysieke en psychische beperkingen onder meer als gevolg van traumatische ervaringen. In onderstaande tabel is de toename tussen 2012 en 2017 schematisch weergegeven

Taakstelling statushouders			
Jaar	Taakstelling	Realisatie	Toename t.o.v. vorig jaar
2012	6	6	
2013	13	13	116,67%
2014	17	17	30,77%
2015	33	33	94,12%
2016	57	57	72,73%
2017	27	28	-50,88% (afname)

Andere factoren

1. Besteding W-deel

Uit onderstaand overzicht blijkt dat gemeente Meerssen het W-deel sedert 2012 volledig besteed heeft, om zoveel mogelijk uitstroom naar de arbeidsmarkt te bevorderen.

W-deel	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beschikbaar	€ 793.506	€ 630.882	€ 617.756	€ 665.922	€ 298.886	€ 295.590
Realisatie	€ 793.506	€ 630.882	€ 617.756	€ 665.922	€ 298.886	€ 295.590

2. Rechtmatige uitvoering c.q. beleid

Het tekort aan middelen (I-deel) is ook geen gevolg van verkeerde beleidskeuzes van gemeente Meerssen c.q. onrechtmatige uitvoering van de wet en regelgeving door Sociale Zaken Maastricht Heuvelland. Dit wordt bevestigd door de accountantsverklaringen en jaarrapportages behorende bij de jaarrekeningen.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan het reduceren van dit tekort.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2017-2018 en maatregelen uit eerdere jaren.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2018).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

3. Verbeterplan en maatregelen tekortreductie

Met de fusie per 1 januari 2016 van zes gemeenten tot één regionale sociale dienst Maastricht Heuvelland zijn de krachten gebundeld. Niet alleen wordt hernieuwd stevig ingezet op het beperken van de instroom maar ook op het bevorderen van de uitstroom, waarbij gebruik kan worden gemaakt van het ontschot inzetten van de re-integratie instrumenten en de diensten van Podium24. Ondanks deze aanpak bleek begin 2018 dat de gemeente Meerssen een tekort op de bijstandsuitgaven in 2017 had opgelopen. De analyse die naar aanleiding hiervan is opgesteld, laat zien dat de gemeente een krap BUIG-budget heeft gekregen en dat het W-deel ook niet overhoudt. Verder kent de gemeente een behoorlijk aantal 45+ers en een relatief grote asielinstroom. Gemeente Meerssen streeft naar een optimale zelfredzaamheid, (economische) zelfstandigheid en participatie van haar inwoners. Een verlaging van het bijstandsbestand past bij die ambitie. De gemeente voert hier dan ook actief beleid op. Zoals gezegd is dit beleid gericht op het beperken van de instroom, het verhogen van de uitstroom en het verbeteren van de arbeidsmarktpositie en participatie van personen met een bijstandsuitkering. Om het tekort desalniettemin terug te dringen, wordt hier een aantal extra maatregelen benoemd. Deze richten zich, in het verlengde van het bestaande beleid, op het zoveel mogelijk beperken van de instroom en anderzijds op een nog meer analyse-gestuurde benadering van het 'zittend bestand' ter bevordering van de uitstroom. Deze verbeteracties zijn dan ook reeds gedurende het jaar 2017 ingezet.

1. Instroombeperking

Het beleid is en blijft gericht op het zoveel mogelijk beperken van de instroom en anderzijds op een actieve benadering van het 'zittende bestand' ter bevordering van de uitstroom. Om de doelstellingen te realiseren worden, in afstemming met de regiogemeenten en ketenpartner UWV, instrumenten gebruikt als; integrale klantbenadering, het Transferium Werk en Bijstand (TWB) en

gesubsidieerde arbeid.

Poortwachtersfunctie

Om de groeiende instroom in de gemeentelijke uitkeringen effectief te beperken dient de toetsing en controle aan de poort een belangrijk doel. Dit gebeurde al consequent maar er zijn in 2017 nog een aantal extra accenten gezet, te weten:

a. Intensivering screening voorliggende voorzieningen

Door een grondige screening op voorliggende voorzieningen kan een besparing op het BUIG-budget worden gerealiseerd.

b. Intensivering Workfirst

Wanneer iemand zich bij de gemeente meldt voor een uitkering dan wel voor ondersteuning (en tot de doelgroep van de Participatiewet behoort), vindt volgens het Workfirst principe een directe confrontatie met werk plaats. Werk gaat immers boven uitkering. Uiteraard vindt confrontatie met regulier werk plaats via het werkgeversservicepunt Podium24, maar ook via alle andere kanalen die op de arbeidsmarkt voor handen zijn. Mensen die in staat zijn zelfstandig naar werk te zoeken, gaan eerst vier weken zelf aan de slag. Dit proces moet goed worden gemonitord (levert cliënt ook de inspanningen die van hem worden verwacht, heeft hij daarbij hulp nodig etc.). Daarna volgen andere vormen van werk, die de Participatiewet biedt: gesubsidieerd werk, werken met behoud van uitkering, het Maastricht-Heuvelland alternatief beschut werk et cetera.

In het kader van de intensivering van de workfirst aanpak na de eerste vier weken is ook meer frequent het Transferium Werk en Bijstand (TWB) ingezet. Hier komen mensen direct in een reële werkomgeving terecht en kunnen zij werknemers- en vakvaardigheden onderhouden en ontwikkelen. Ook wordt aan de hand van het TWB gediagnosticeerd, waardoor de mogelijkheden tot werken en participeren van de cliënt goed in beeld worden gebracht.

c. Intensivering scholingsaanpak jongeren

Wat jongeren betreft (tot 27 jaar), vindt de confrontatie met werk vooral via scholing plaats. Jongeren moeten immers voldoende en adequaat opgeleid de arbeidsmarkt kunnen betreden. Na melding wordt eerst bekeken of scholing een optie is. Is dat niet zo of speelt scholing pas op termijn (instroom kan pas later plaatsvinden) weer een rol, dan moeten ook jongeren zich zo breed mogelijk richten op werk. Hierbij geldt voor jongeren ook nog eens een verplichte zoektermijn van vier weken. Natuurlijk is er wel oog voor de bijzondere kenmerken van de jongeren die voorheen in de Wajong zouden stromen. In het kader van de intensivering zal –indien scholing (voorlopig) geen optie is- nog strakker worden gestuurd op het zoeken naar werk gedurende de zoektermijn (snelle controle voortgang, bijvoorbeeld inschrijving uitzendbureaus). Daarnaast zal waar mogelijk vroegtijdig gebruik worden gemaakt van de expertise en het netwerk van het Jongerenteam.

d. Extra controle Basisregistratie Personen (BRP)

Wanneer mensen zich vestigen in Meerssen middels een BRP inschrijving, wordt bij de aanvraag voor een gemeentelijke uitkering een nader onderzoek gedaan of er feiten en omstandigheden zijn waardoor gesteld kan worden dat de vestiging onrechtmatig is. Wanneer er gerichte aanwijzingen zijn dat de vestiging onrechtmatig kan zijn, zal er een onderzoek opgestart door de Sociale Recherche (SR) in samenwerking met team Burgerzaken van de gemeente.

Voorts kan goede uitwisseling met de Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND) instroom in gemeentelijke uitkeringen voorkomen.

2. Uitstroombevordering

Uitstroombevordering heeft al sterk de aandacht. De inzet van voorzieningen is ontschot, waardoor deze optimaal kunnen worden ingezet. Waar nadrukkelijk op moet worden gewezen is dat het W-deel voor de gemeente Meerssen in totaliteit beperkt is en volledig is benut.

Reden temeer om bij de uitstroombevordering nog meer analyse-gestuurd te werk te gaan.

Uit een bestandsanalyse is inmiddels duidelijk dat Meerssen een bestand heeft met relatief veel 45+ers, en dat er de laatste jaren ook heel wat statushouders zijn gehuisvest die een beroep doen op bijstand.

Met het oog op de tekortreductie is van belang de focus allereerst te richten op de groep cliënten die met een arbeidsvermogen van 50 tot 100% (de klantprofielen A1, A2/A3) bemiddelbaar zijn, maar ook de inzet op andere groepen te waarborgen.

a. Intensivering en versterking van de re-integratie activiteiten

Dit wordt als volgt aangepakt:

- Het arbeidsvermogen vaststellen van het zittende cliëntenbestand (herindicatie);
- Bij de instroom van nieuwe cliënten direct het arbeidsvermogen vaststellen;
- Alle cliënten dienen zich in te schrijven bij Podium24 en, indien mogelijk, deel te nemen aan diverse projecten op het gebied van werkgelegenheid geïnitieerd;
- Het versterken van de poortwachtersfunctie in het kader van re-integratie;
- Het versterken van de inzet van voorliggende voorzieningen en re-integratie instrumenten, zoals aanspraken op bijvoorbeeld de Werkloosheidswet of Ziektewetuitkering, het TWB, Podium24, et cetera;
- Alle cliënten een passend aanbod bieden, zoals doorleiding naar het Transferium, vrijwilligerswerk, participatieplek, et cetera.

b. Intensivering aanmelding @work project Podium24 en aansluiten bij vergelijkbare nieuwe initiatieven Podium24 (werkgeversbenadering/ophalen van de vraag op de arbeidsmarkt)

Een project dat goed inzichtelijk maakt wat de re-integratiemogelijkheden zijn is het project @work van Podium24. Daar werden al cliënten naar toegeleid maar dit is in 2017 geïntensiveerd en ook op locatie in Meerssen georganiseerd. Het gaat dan om eerdergenoemde groep cliënten met een arbeidsvermogen tussen de 50 en 100% (de A, A1/A3 categorie). Aanmelding, deelname, uitkomst en vervolgstappen worden goed in beeld worden gebracht. Daarnaast heeft de gemeente uitstroom kunnen genereren via de sluitende aanpak VDL Nedcar. Deze sluitende aanpak kan nu naar andere ondernemingen uitgebreid worden.

c. Intensivering deelname projecten gericht op statushouders en verruimen doelgroep

Meerssen kent een naar verhouding omvangrijke groep statushouders en is derhalve reeds aangesloten bij de Pilot re-integratie vergunninghouders, Project NOW, KIXX en het Duaal traject inburgering/praktijkscholing jonge statushouders SZMH/ROC Leeuwenborgh/Praktech. Daar waar mogelijk is de deelname aan dergelijke projecten in 2017 geïntensiveerd.

De doelgroep voor deze projecten ten behoeve van de re-integratie van statushouders is vaak sterk afgebakend. Hierdoor kunnen mensen niet altijd deelnemen, enerzijds doordat ze niet binnen de

doelgroepdefinitie passen, anderzijds doordat hun profiel afwijkt. Door doelgroepen breder te benoemen en projecten meer af te stemmen op het profiel, is beoogd meer uitstroom uit deze groep te genereren.

Daarnaast is voor alle statushouders die in de tweede helft van 2017 gehuisvest zijn een traject taalcoaching ingekocht bij Vluchtelingenwerk. Door nog sterker in te zetten op het verbeteren van het taalniveau, kunnen deze cliënten sneller uitstromen richting de arbeidsmarkt.

d. Intensivering deelname 45+project of verlagen leeftijdsgrens

Sociale Zaken Maastricht Heuvelland kent een 45+ project waarin redelijk kansrijke 45+ers succesvol richting arbeidsmarkt worden geleid. Aansluiting bij dit project is eveneens een vervolgstap op een screening via @work of ander onderzoek naar de arbeidsmogelijkheden.

Daar waar mogelijk is de deelname aan dit project geïntensiveerd en zijn er incidenteel ook cliënten tussen 40 en 45 jaar toegelaten.

e. Jongeren tot 27 jaar gaan terug naar school of aan het werk (zoekperiode)

Jongeren tussen 18 en 27 jaar nemen in de Participatiewet een bijzondere positie in. Voor hen geldt een aantal aanvullende rechten en plichten. Wanneer een jongere nog onderwijs kan volgen waaraan studiefinanciering verbonden is, wordt er geen uitkering verstrekt. Hetzelfde geldt voor een jongere die zich in de eerste vier weken na de melding niet of nauwelijks ingespannen heeft om aan het werk te komen. De consulenten zijn hier alert op. Alleen in uitzonderingsgevallen wordt tijdelijk uitkering aan een jongere verstrekt. In een dergelijke situatie speelt vaak een complexe (meervoudige) problematiek. De focus ligt dan op het zo snel mogelijk in kaart brengen wat er speelt, oplossingen aandragen en het op peil brengen/ houden van de arbeidsvaardigheden van de jongere.

Er gaat specifiek aandacht uit naar jongeren met een arbeidsvermogen van 50 tot 100%: jongeren waarbij het in de zoekperiode niet gelukt is ze richting school of werk te krijgen. De bedoeling is nogmaals voor deze groep eventueel met behulp van de kennis en ervaring van het jongerenteam intensief de mogelijkheden van scholing of werk te bekijken, waarbij waar nodig hernieuwd op zelfredzaamheid wordt gestuurd (inclusief verstevigde controle inschrijving uitzendbureaus). Levert dit onvoldoende resultaat op dan wordt de inzet van re-integratie instrumenten (inclusief TWB) (her)overwogen.

f. Work First / Transferium Werk en Bijstand

Zie voorafgaande.

g. Kostenbeheersing

Van deel naar heel: circa 57 % van de bijstandsgerechtigden in de gemeente Meerssen is alleenstaand. Dit levert 2 kansen op. Deze doelgroep is met een fulltimebaan niet alleen uit de uitkering, maar het inkomen neemt dan ook fors toe. De armoedeval is beperkt. Dat is een goede motivator voor het aanvaarden van werk. Ook met een deeltijdbaan (vanaf 26 uur tegen minimumloon) is deze doelgroep uit de uitkering. De armoedeval is dan ondervangen doordat de meeste inkomensondersteunende maatregelen ook boven de bijstandsgrens ondersteunen. Lokale regelingen kennen bijvoorbeeld een inkomensgrens tot 120% van de norm. Daarnaast worden de uitkeringslasten ook bij parttime werk gereduceerd.

h. Maatwerk

Maatwerk wordt door de consulenten verzorgd. De consulent houdt zich naast rechtmatigheid ook bezig met doelmatigheid. Dit zorgt ervoor dat de focus van de consulent onder andere is gericht op het vinden van betaald werk of het zetten van stappen om dichterbij betaald werk te komen.

In verband met de inwerkingtreding van de Participatiewet is in samenwerking met de gemeenten uit de regio Maastricht-Heuvelland onder andere een re-integratieverordening opgesteld. De instrumenten die in deze verordening zijn opgenomen worden ingezet om (gedeeltelijke) uitstroom naar (betaald) werk te bewerkstelligen. Dit wordt gedaan op basis van maatwerk.

i. Loonkostensubsidie

Met de komst van de Participatiewet kan loonkostensubsidie ingezet worden voor personen met een laag arbeidsvermogen en dus een beperkte loonwaarde. Deze personen zijn niet in staat om zelf het wettelijk minimumloon te verdienen.

Door meer in te zetten op groeibanen en loonkostensubsidies art. 10d Participatiewet wordt met name uit dit segment van het bestand meer uitstroom gerealiseerd. De betalingen worden vanuit het inkomensbudget gedaan.

j. Social Return

Social Return staat volop in de belangstelling als instrument om baankansen te creëren voor de doelgroep van de Participatiewet en arbeidsgehandicapten en wordt als item meer en meer opgenomen in inkoop- en aanbestedingstrajecten vanuit de gemeente.

Social Return betekent binnen de gemeente Meerssen: Het opnemen van sociale voorwaarden, eisen en wensen in inkoop- en aanbestedingstrajecten. Daartoe stelt de gemeente in de (bestek)voorwaarden bij de inkoop en aanbesteding van opdrachten sociale eisen aan de opdrachtnemer. De komende jaren zal door de gemeente verder invulling worden gegeven aan Social Return.

k. Experimenteren

Experimenteren met inviterende aanpak waarbij aangesloten wordt op motivatie van/motiverende factoren bij de doelgroep in plaats van een sanctionerende/handhavende/dwingende benadering.

Hierbij wordt gedacht aan een informatie- en adviespunt werk en inkomen, lokale werkcafé's, ontmoetingspunten en een taalcafé. Er heeft in 2017 een project plaatsgevonden waarbij bijstandsgerechtigden persoonlijk in gesprek zijn gegaan met de wethouder Sociaal Domein over hun kansen en mogelijkheden (project Op de Koffie). Hierna heeft een sluitende aanpak plaatsgevonden door de inzet van Podium24 en Kredietbank Limburg. Vanwege de positieve ervaringen is hier begin 2018 al een vervolg aan gegeven.

3. Overige aandachtspunten

a. Fraudebestrijding

Een taak van de SR is om fraude (misbruik of oneigenlijk gebruik van de uitkering) tegen te gaan. Bij de fraude aanpak worden twee methodieken gebruikt. De signaal gestuurde handhaving waarbij een onderzoek wordt ingesteld naar aanleiding van een (fraude)signaal. Deze signalen komen uit de verstrekte gegevens of op andere wijze beschikbare gegevens. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van risicosturing. Het risico wordt bepaald aan de hand van beschikbare risico-instrumenten in samenhang met de door de cliënt verstrekte gegevens en reeds beschikbare gegevens van de cliënt. Daarnaast worden gerichte themacontroles ingezet.

b. Daadwerkelijk sanctioneren

Beleidsuitgangspunt is dat bij het niet nakomen van de verplichtingen consequent zakelijk en snel wordt opgetreden. De gemeente Meerssen voert een 'lik-op-stukbeleid' hetgeen inhoudt dat bij verwijtbaar gedrag een maatregel wordt opgelegd, snel wordt teruggevorderd en geïncasseerd. Met de inwerkingtreding van de Participatiewet is de Afstemmingsverordening aangepast. Toepassing van de verordening vindt consequent plaats, waarbij aandacht is voor de individuele situatie van de cliënt.

c. Debiteurenbeheer/Terugvordering/Verhaal

In het gemeentelijk beleid is geregeld of en wanneer het college gebruik maakt van haar bevoegdheid tot terugvordering. Uitgangspunt binnen de gemeente Meerssen is dat ten onrechte ontvangen uitkering altijd wordt teruggevorderd, immers 'fraude mag niet lonen'. Daarnaast wordt een stevig incassobeleid gehanteerd.

d. Handhaving

Handhaving is onderdeel van onze integrale dienstverlening. Onze consultants zijn in het contact met de cliënt altijd alert op mogelijke fraude. Door een aantal elementen in het werkproces te borgen is de kans dat cliënten zich spontaan aan de wet en aan de regels houden groter.

e. Samenhang en samenwerking

Het kernproces is om mensen, die niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien, zolang het nodig is ondersteuning te bieden. Deze ondersteuning is vaak financiële ondersteuning in de vorm van een gemeentelijke uitkering. Werk gaat daarbij echter altijd boven uitkering. Primair is de dienstverlening er daarom op gericht om cliënten zoveel mogelijk en zo snel mogelijk naar werk te helpen. Vanuit het perspectief van samenhang en samenwerking in het sociaal domein, is het belangrijk om het totale cliëntenbestand goed in beeld te hebben om cliënten te kunnen adviseren of ondersteunen bij het vergroten van hun (maatschappelijke) participatie. Dit is niet altijd een advies waarbij de sociale dienst zelf de uitvoerende partij is, maar waarvoor de sociale dienst contact legt met andere (maatschappelijke) instanties die actief zijn in het sociaal domein of de cliënt adviseert daarmee contact te leggen.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde maatregelen, die een bijdrage leveren aan het reduceren van het tekort. Hierbij gaat het dus om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.

Toelichting bij C

- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).

- Bij deze vraag wordt verwacht dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan een reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

De genoemde maatregelen dragen bij aan het reduceren van het tekort doordat instroom beperkt wordt en uitstroom bevorderd wordt, en hiermee de uitkeringslasten dalen. Zie verder het antwoord bij B voor een meer specifieke omschrijving.

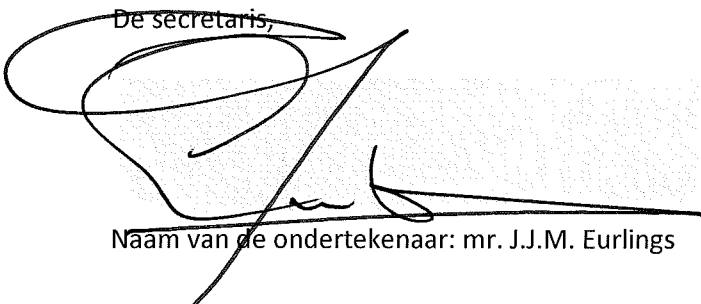
D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Meerssen verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde maatregelen heeft getroffen om te komen tot tekortreductie.

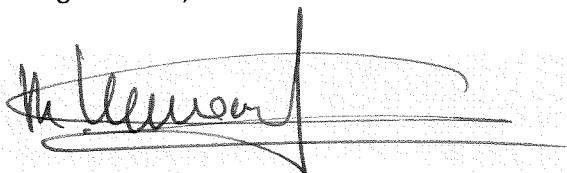
Datum: 12 juni 2018

De secretaris,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J.J.M. Eurlings', written over a horizontal line. The signature is somewhat stylized and loops back.

Naam van de ondertekenaar: mr. J.J.M. Eurlings

De burgemeester,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M.A.H. Clermonts-Aretz', written over a horizontal line. The signature is very stylized and cursive.

Naam van de ondertekenaar: M.A.H. Clermonts-Aretz

1b. Verklaring college bij een volgend verzoek

Indien uw gemeente over 2015 en/of over 2016 een vangnetuitkering is verleend, vult u 1b in en laat u 1a leeg. 1b bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvraag' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat (opnieuw) een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.
- De mate van effectiviteit van maatregelen uit voorgaande jaren, kan eveneens van invloed zijn op de omvang van het tekort. Kunt u hier in de analyse op ingaan?

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort verder te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan verdere reductie van het tekort.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.

- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2017-2018 en maatregelen uit eerdere jaren.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- Indien uw gemeente over 2015 en/of 2016 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college over 2017 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering moet het college verklaren dat interne en externe maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.
- Voorbeelden van externe maatregelen zijn onder andere consultatie of gebruik maken van goede voorbeelden van andere gemeenten, gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking, advies van adviesbureau of maatregelen die na aanleiding daarvan zijn geformuleerd. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden zij als intern aangemerkt. Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt. Van het college wordt verwacht duidelijk aan te geven hoe externe inbreng leidde tot het nemen van bepaalde maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen, hieruit moet blijken dat het college actief extern consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel.
- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2018).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan het *verder* reduceren van het tekort. Hierbij gaat het om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.

- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.

Toelichting bij C

- In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot *verdere* tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren.
- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

D. Ondertekening

Bij D volgt ondertekening. Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente [zet hier de naam van uw gemeente] verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: _____

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar:

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar:

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat deze verklaring de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

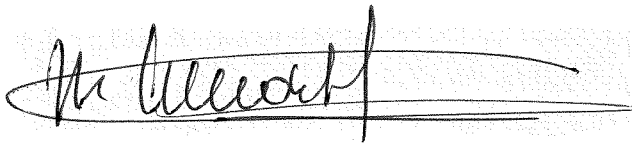
De ondertekening geschiedt door burgemeester en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2018.

De gemeenteraad van de gemeente Meerssen stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Datum: 5 juli 2018

Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar: M.A.H. Clermonts-Aretz

De griffier,

Naam van de ondertekenaar: mr. Y.R.G. Dreessen

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring college eerste verzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring college bij vervolgvraag kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2017 dient uiterlijk op 15 augustus 2018 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na 15 augustus 2018 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verplichting gaat verder dan het tijdelijk vangnet, waarbij het feitelijk uitvoeren van maatregelen niet vereist was. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2017 kunt u vinden op: www.toetsingscommissievp.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevendenden in het Sociaal Domein, zal periodiek bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast heeft Divosa een [factsheet maatregelen](#) uitgegeven o.b.v. de informatie uit de vangnetuitkering 2015.

ⁱ www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2016/10/19/tool-verdeelmodel-bijstandsbudgetten-2017

ⁱⁱ www.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark